Dosarul nr. 5r-150/2023 4-23152565-38-5r-26102023

HOTĂRÎRE
În numele Legii

27 decembrie 2023 *****, R. Moldova
Judecătoria Orhei, sediul Central
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Viorica Severin
grefieri Violina Mocan, Adriana Șendrea
cu participarea:
agentului constatator al IP Orhei Stanislav Liubanschi
petentului Valeriu Juc
victimei Mariana Jalba
interpretului Maria Gamarț

examinând în ședință de judecată publică contestația înaintată de către Juc Valeriu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 082110 din 01.10.2023 *şi* a deciziei agentului constatator al Inspectoratului de Poliție Orhei din 01.10.2023, prin care Juc Valeriu a fost recunoscut vinovată în baza art. 242 alin. (1) și art. 243 alin.(1) Cod contravențional, cu aplicarea pedepsei în formă de amendă în mărime de 60 unități convenționale, ce constituie suma de 3000 lei și 5 puncte de penalizare,

a c o n s t a t a t:

La data de 01.10.2023, de către agentul constatator din cadrul IP Orhei, Stanislav Liubanschi a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie MAI06 082110 din 01.10.2023, în baza art. 242 alin. (1) și art. 243 alin.(1) Cod contravenţional, pe faptul că, Juc Valeriu, la data de 23.09.2023, în jurul orei 11^{35}, conducând autobusul de model „Gaz Luidor 205019”, de pe ruta nr. 4 a *****, traversând la intersecție nedirijată, nu a cedat trecerea vehiculului care se apropia din dreapta, ca rezultat, a tamponat autoturismul de marca „Renault Megane Scenic” cu nr/în MOW 612, la volanul căruia se afla cet. Jalba Mariana, după care, a părăsit locul accidentului rutier.

Totodată, prin decizia agentului constatator din 01.10.2023, Juc Valeriu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin.(1) Cod contravențional, cu aplicarea pedepsei în formă de amendă în

mărime de 60 unități convenționale, ce constituie suma de 3000 lei și 5 puncte de penalizare.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 082110 din 01.10.2023 *şi* a deciziei agentului constatator al Inspectoratului de Poliție Orhei înserat în acesta, la 11.10.2023, a depus contestaţie, care a fost expediată Judecătoriei Orhei, Sediul Central, pentru examinare conform competenţei în condiţia art. 395 Cod contravenţional,

În motivarea contestaţiei s-a invocat că, la data de 01.10.2023, la ora 21:00, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința lui Juc Valeriu, fiind acuzat de săvârșirea contravenției prevăzută de art. 242 alin. (l) și 243 alin. (1) din Cod contravențional.

Procesul-verbal a fost întocmit în privința lui Juc Valeriu neîntemeiat, deoarece nu a comis contravenția prevăzută de art.243 alin.(l) din Codul contravențional.

Mai indică că în fapt, la data de 23.09.2023, în jurul orelor 11:30, fiind la volanul autobuzului de Marca GAZ Modelul LUIDOR, activând în calitate de conducător de autobuz al Î.M. ”Orhei Transport” se deplasa pe ruta nr. 4 din ***** pe str. lakir spre sectorul centru. Vis a vis de casa cu nr. 6 de pe str. lakir, urma să efectueze manevra de virare la stânga pentru a se deplasa conform schemei rutei. Efectuând virarea la stânga, traversând intersecția nu era nimeni din partea dreapta. Terminând de efectuat manevra de virare la stânga a observat un automobil, printre altele mașini parcate, cu o viteză mare, care se apropia de intersecție, din cauza căreia a fost nevoit să oprească brusc autobuzul, deoarece acesta îi crea obstacol. După oprirea autobuzului, peste vreo 10 metri, s-a oprit și automobilul de marca ,,Renault,, care crea obstacol autobuzului.

Astfel, el în calitate de conducător al autobuzului, a coborât din autobuz și observând ca nu i-a făcut nici o deteriorare la autobuz, a sugerat conducătorului automobilului ,,Renault,, să meargă mai încet, deoarece sunt blocuri locative. Ulterior și-a continuat deplasarea fără a tampona careva automobile. Automobilul Renault a pornit din urma autobuzului. Nu a auzit nici un sunet care să-i dea de înțeles că a fost atins vreun automobil.

Mai apoi, de către colaboratorii poliției s-a propus de a merge la inspectoratul de poliție, pentru a depune declarații. Ajungând la poliție i s-a dat să scrie declarația, iar când a început să scrie în limba rusă, colaboratorul de poliție a întrebat dacă nu știe a scrie în limba română și a zis că nu cunoaște grafia latină, de înțeles înțelege limba moldovenească la nivel mediu negramatical, dar să scrie și să citească nu știe. În așa situație agentul constatator a zis că se va clarifica singur și a zis că poate să plece din comisariat mai departe la lucru, iar întocmirea procesului-verbal, s-a amânat pentru altă dată.

La data de 01.10.2023 a fost telefonat și invitat la comisariatul de poliție,

pentru ca să facă cunoștință cu copia procesului-verbal la ora 21:00.

Menționează că, la data de 01 octombrie 2023, agentul constatator Liubanschi Stanislav, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința sa, în temeiul art. 242 alin. (l) Cod contravențional, art.243 alin.(l) Cod contravențional, pentru părăsirea locului accidentului rutier.

Mai indică, petiționarul Juc Valeriu că, a explicat agentului constatator că, nu a săvârșit faptele contravenționale, deoarece dispune de asigurare și în caz că era să tamponeze automobilul, avea să procedeze doar în mod legal.

Ajungând acasă, a rugat un prieten să-i citească ce este scris în procesul-verbal, deoarece nu posedă limba de stat, iar interpret nu i-a fost asigurat. De asemenea nu au fost introduse în procesul-verbal nici obiecțiile sale. Totodată, agentul constatator nu i-a explicat drepturile și obligațiile sale procesuale. Consideră că, din aceste motive, procesul-verbal cu privire la contravenție, urmează a fi anulat, în temeiul art. 445 Cod contravențional, cu atît mai mult că, nu a comis contravenția prevăzută de art. 243 alin.(1) Cod contravențional.

Subliniază că i s-a înmânat doar copia procesului-verbal, fără a i se permite de a face cunoștință cu materialele cauzei.

Nu este clar cum agentul constatator a aplicat amenda în mărime de 60 unități convenționale or, sancțiunea conform art. 242 alin. (1) este în mărime de la 24 la 30 de unități convenționale iar conform art. 243 alin. (1) este în mărime de la 40 șa 50 unități convenționale.

Cu referire la prevederile art. 44 alin. (2) din Codul Contravențional, a indicat că, *dacă persoana este declarată vinovata de săvârșirea a doua sau mai multor contravenții, se aplică sancțiune pentru fiecare contravenție in parte, stabilindu-se definitiv sancțiunea pentru concurs de contravenții prin a sorbția sancțiunii mai ușoare de sancțiunea mai gravă ori prin cumulul sancțiunilor aplicate în limitele stabilite de articolul care prevede sancțiunea mai gravă.*

Mai indică că, reieșind din prevederile art. 44 alin. (2) din Codul Contravențional *agentul contravențional urma sa aplice amendă în mărime de 50 unități convenționale*.

Solicită declararea nulă a procesului-verbal cu privire la contravenție MAI 06 082110 din 01.10.2023 întocmit de către agentul constatator Liubanschi Stanislav și încetarea procedurii administrative în procesul contravențional MAI 06 082110 din 01.10.2023, întocmit de către agentul constatator Liubanschi Stanislav.

În ședința de judecată, petentul Juc Valeriu a susținut contestația pe motivele de fapt și de drept indicate, menționînd că, în procesul-verbal nu este corect indicat faptul că el, cu mașina sa a atins mașina doamnei Jalba Mariana.

La fel, a declarant că, lucrează în calitate de șofer, iar la 23.09.2023, se aflam la serviciu, la volanul automobilului de model „Gazel, pe ruta nr. 4 din *****. S-a apropiat de intersecția de pe strada Iachir, s-a asigurat dacă are sau nu

careva obstacole și din motiv că nu era nimeni, a virat la stînga, a mers undeva vreo 10-15 metri linie dreaptă și a văzut în oglindă, că o mașină de culoare sură, îl depășește, pe banda de pe contrasens. A trecut pe lângă el, a ieșit înaintea sa, stopând mașina în fața automobilului său. El a stopat microbuzul, doamna a ieșit din automobil și a început să strige, precum că i-a a atins mașina. El s-a apropiat și a întrebat unde a atins-o dacă pe autobuzul său nu este nici o zgârietură.

Mai indică că, în momentul în care, a ieșit din autobus și a verificat dacă este sau la autobus vreo zgârietură, stabilind că nu este, iar la mașina doamnei Jalbă Mariana erau unele zgârieturi. Considerând că nu a fost nici un accident, a urcat în autobuz și a plecat să lucreze mai departe, deoarece în autobuz avea pasageri.

Procesul-verbal a fost întocmit la poliție. A fost chemat peste cîteva zile la poliție. În acea zi a dat explicații pe caz, în formă verbală. Procesul-verbal nu i-a fost înmânat pentru cunoștință. Procesul-verbal a fost întocmit peste o săptămână. În ziua cînd a fost întocmit procesul, a fost întocmit și procesul-verbal de audiere a sa. Procesul verbal cu privire la contravenție nu i-a fost înmânat. Peste o săptămână a fost chemat, la IP Orhei, inspectorul a scris explicațiile din numele său și el a semnat, deoarece a fost de acord să achite amenda. Cunoaște limba română la nivel de comunicare.

Victima Jalbă Mariana, în ședința de judecată a declarat că, pe petent până la caz nu îl cunoștea.

La 23.09.2023, în jurul orei 11:00, se deplasa de pe strada Iachir 6 spre fostul magazin „Fagur„ din cartierul „Nordic„ la volanul mijlocului de transport Reno Scenic cu numerele de înmatriculare MOW 612, de culoare gri. Mergea pe drum drept și din intersecția de la ultima oprire din sectorul nordic venea rutiera nr. 4. Ea deja trecuse de drumul de intersecție, se deplasa fără careva impedimente pe banda sa de circulație. La un moment dat, a simțit o lovitură și a auzit un zgomot din partea stângă spate. În automobil era cu 2 copii. A frânat, însă șoferul autobusului nu a oprit, a cotit cum i s-a primit și a mers mai departe. Dumnealui a ieșit din intersecție, nu a calculat distanța și a lovit-o în partea laterală stângă. Filmări video nu are. Dumnealui a mers mai departe și s-a oprit la următoarea oprirea, de lângă poștă. Ea l-a ajuns din urmă, deoarece deja staționase la următoarea oprire, a făcut depășirea și a parcat în fața lui. A coborât din mașină, s-a apropiat de dumnealui, i-a spus:„ *uitați-vă ce ați făcut*, *eu am copii în mașină și s-au speriat,*, dar acesta, i-a spus în limba rusă:„ *închideți gura*, *eu sunt cu transportul public*„ la ce ea, la rîndul său, i-a răspuns că dacă este cu transportul public, înseamnă că nu trebuie să omoare oamenii. I-a spus să coboare din mașină să vadă ce s-a întâmplat, dar el nu a ascultat-o a ridicat geamul, a dat mașina în urmă și a pornit și a plecat mai departe. După care ea a revenit înapoi unde a fost accidentul și a chemat 112. Acolo erau oameni care erau în parc și au văzut cele întâmplate. În acea zi, se deplasa cu copilul mai mare la o activitate, iar ulterior a discutat cu o doamnă și i-a

spus că era în autobuz și a văzut cele întâmplate. Doamna se numește Sîngerean, iar numele nu îl ține minte. În caz de necesitate poate să o găsească. Susține pe deplin cele povestite inițial colaboratorului de poliție.

A fost întocmită schița accidentului, pe care a semnat-o, deoarece a fost de acord cu ea. Acolo nu este posibil de mers cu viteză, deoarece este o cotitură. Ea a trecut cu mașina, Juc Veleriu, s-a pornit, nu a calculat distanța ca ea să treacă și a lovit-o în spatele mașinii.

Solicită să fie menținut procesul-verbal, deoarece dacă șoferul se cobora și vorbea frumos era altceva, însă acesta s-a comportat urât.

Agentul constatator al IP Orhei, Stanislav Liubanschi, în ședința de judecată a solicitat respingerea contestației ca fiind neîntemeiată. A mai indicat că la 23.09.2023, a fost implicat în serviciul în grupa operativă în r-nul Orhei. În jurul orei 11^{00} a primit o comunicare de la 112, precum că str. Iachir din ***** s-a comis un accident rutier, cu implicarea unui autorism și autobus de rută. Deplasîndu-se la fața locului a depistat doar autoturismul, iar autobusul lipsea. A întocmit schița accidentului și toate circumstanțele cauzei, ca urmare a stabilit că autobuzul ce se deplasa pe str. Iachir 17 spre Iachir 69, nu s-a oprit și nu a cedat trecerea, a ieșit pe banda sensului opus finisînd manevra, a tamponat autoturismul condus de către Jalba Mariana. În ziua respectivă fiind depistat șoferul autobusului, a stabilit că bara de protecție a autobuzului era deteriorate, iar pe aripa din față lipsea vopseaua care coincidea cu vopseaua de pe autovehicului de model ,,Reno,, fapt ce confirmă că a avut loc coleziunea. I-a fost propus să dea declarații, fiindu-i înmînat procesul-verbal de audiere a contravenientului, iar Juc Valeriu a comunicat că, nu cunoaște limba română dar cunoaște limba rusă.

Avînd în Vedere că, în ziua ceia a avut și alte accidente și nu a avut posibilitatea de a continua examinarea cazului dat, l-a citat pe Juc Valeriu în altă zi.

Astfel, Juc Valeriu, s-a prezentat la 01.10.2023, fiind întocmit procesul-verbal cu privier la contravenție în prezența sa, care a indicat că este de acord să achite amenda aplicată. La fel, a fost verificat în baza de date ,,E data,, unde s-a stabilit că șoferul Juc Valeriu are mai multe puncte de penalizare, motiv din care, a remis prezenta cauză la INSP, pentru emiterea decizie pe caz.

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, argumentele expuse în contestație, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite contestația înaintată din următoarele considerente.

Conform art. 395 alin. (1) pct. 2) Cod contravențional, instanța de judecată judecă contestațiile împotriva hotărârilor autorităților competente să soluționeze cauzele contravenționale.

În condițiile art. 458 alin. (1) Cod Contravențional al RM, examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine:

a) caracterul veridic al contravenţiei imputate;

b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei;

c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional;

d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante;

e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale;

f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

***Conform art. 448 alin. (2) Cod contravențional**,* ”Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, *sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447[1] alin. (8)”.*

Astfel, în conformitate cu alineatului (4) al articolului precitat *supra*, contestaţia împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenţionale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator, conform competenţei teritoriale, care a examinat cauza.

La caz, din conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 082110 din 01.10.2023, se atestă că acesta a fost încheiat în prezența contravenientului Juc Valeriu.

Contestația adresată de către petent, a fost depusă la data de *11.10.2023,* prin urmare, instanța reține că, contestația a fost depusă în termenul prevăzut de lege.

Instanța de judecată atestă că, în susținerea vinovăției lui Juc Valeriu, agentul constatator a prezentat următoarele probe:

- procesul-verbal cu privire la contravenție din 01.10.2023, întocmit în privința lui Juc Valeriu în baza art. 242 alin.(1) și art. 243 alin.(1) Cod contravențional. (f.d.14);

- informație despre infracțiunii și contravenții din 23.09.2023, ora 11:48, potrivit căreia la 23.09.2023 a parvenit plângerea cet. Jalba Mariana, precum că în timp ce se deplasa cu mașina de model ,,Renault,, pe str. Iachir a fost accidentată de un autobuz de pe ruta nr. 4. (f.d.15);

- schița accidentului rutier. (f.d.16);

- foto-tabelul realizat la fața locului din 23.09.2023, potrivit căruia se atestă că automobilul de model „Renault Megane Scenic” cu nr/în. MOW 612 și la autobusul de marca „Gaz Luidor 205019”, deteriorări vizibile. (f.d.17-20);

- tichetul ,,Drager,, potrivit căruia fiind testată cet. Jalbă Mariana s-a stabilit concentrația de alcool în aerul expirat de 0,00 mg/l. (f.d.23);

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 23.09.2023, potrivit căruia la automobilul de model „Renault Megane Scenic” cu nr/în. MOW 612 care aparține cet. Jalbă Mariana, s-au stabilit deteriorări la bara de protecție spate lateral stînga și aripa spate stînga. (f.d.24);

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 23.09.2023, potrivit căruia la automobilul de model „Gaz Luidor 205019” cu nr/în. BSN210, la volanul căruia se afla cet. Juc Valeriu, s-au stabilit deteriorări la aripa față dreapta și bara de protecție față. (f.d.25);

- procesul-verbal de audiere a persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional, Juc Valeriu, potrivit căruia ultimul declară circumstanțele producerii accidentului. (f.d.26);

- procesul-verbal de audiere a victimei Jalba Mariana, potrivit căruia ultima declară circumstanțele producerii accidentului. (f.d.27);

- procesul-verbal de testare alcooloscopică, din 23.09.2023, prin care Jalbă Mariana, fiind testată, s-a stabilit concentrația de alcool în aerul expirat de 0,00 mg/l. (f.d.28);

- procesul-verbal de testare alcooloscopică, din 23.09.2023 potrivit căruia fiind testat cet. Juc Valeriu, s-a stabilit concentrația de alcool în aerul expirat de 0,00 mg/l. (f.d.29);

- copia permisului de conducere eliberat pe numele lui Juc Valeriu. (f.d.30);

- copia poliței de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto și raportul de inspecție tehnică periodică, valabilă pînă la 17.01.2024, eliberat pentru ÎM „Orhei Transport”, autovehiculul de model „Gaz Luidor 205019”. (f.d.31 și 31 verso).

- copia poliției de asigurare obligatoriei de răspundere civilă auto și raportul de inspecție tehnică periodică, valabilă pînă la 08.08.2024, eliberat pentru autovehiculul de model „Renault Megane Scenic”, eliberat pe numele cet. Jalba Grigore. (f.d.32 și 32 verso).

Pentru respectarea garanțiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, ***printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art. 6 paragraful 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului***, instanța de judecată ***verifică legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție*.**

Cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, prioritar instanța de judecată va analiza cuprinsul acestuia prin raportare la cerințele imperative prevăzute de legea contravențională ***prin prisma existenței temeiurilor de declarare a nulității absolute sau relative.***

Sub aspectul legalității procesului-verbal, instanța de judecată observă că motivele de nulitate absolută a actului pot fi invocate atât de către părți, cât și din

oficiu de către instanţă, pentru asigurarea respectării principiilor legalității și dreptății stabilite expres de art. 5 și 7 din Codul contravențional.

Din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenționale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. *Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale în privința dreptului la un proces echitabil, între care şi prezumția de nevinovăție prevăzută de §2 al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului*.

Reieșind din dispozițiile art. 445 alin. (1) din Codul contravențional, legiuitorul a prevăzut expres și exhaustiv temeiurile care atrag nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție, astfel încât, ne consemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, *a circumstanțelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenționale săvârşite şi a datei comiterii acesteia*, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, *atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.*

(*2) Celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea* procesului-verbal cu privire la contravenţie *doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei.*

Obligația imperativă cu privire la indicarea în procesul-verbal cu privire la contravenție de către agentul constatator a tuturor circumstanțelor cauzei, **derivă și din prevederile art. 443 alin. (1) din Codul contravențional, potrivit căruia, procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde:**

a) data (ziua, luna, anul), ora şi locul încheierii; b) calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorităţii pe care o reprezintă; c) numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; d) fapta contravenţională, locul şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie; e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei; f) aducerea la cunoştinţa persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional şi a victimei a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la

art.384 şi 387; **g) obiecțiile şi probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa**, **precum şi obiecţiile şi probele victimei;** h) informații despre instituția bancară şi despre modul de plată a amenzii.

(3) ***În cazul în care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional sau victima nu cunoaşte limba procesului-verbal, se asigură asistenţa unui interpret/traducător***, datele lui consemnîndu-se în procesul-verbal.

(5) ***Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de*** agentul constatator, de persoană în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ș***i de victimă când există.***

(9) ***Partea rezolutivă a procesului-verbal cuprinde decizia agentului constatator de sancţionare****,* de încetare a procesului contravenţional sau de remitere a cauzei funcţionarului abilitat sa examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator sau autorităţii competente să soluţioneze cauza contravenţională, ori în instanţa de judecată, *cu recomandarea, în toate cazurile, dacă consideră necesar, privind sancţionarea sau privind încetarea procesului, indicîndu-se şi termenul de contestare în instanţa de judecată.*

(10) ***Dacă norma contravenţională prevede aplicarea punctelor de penalizare sau dacă contravenţia imputată prevede acumularea a 15 puncte de penalizare, partea rezolutivă a procesului-verbal va conţine şi menţiunea respectivă.***

(11) În cazul deciziei de sancţionare, partea rezolutivă a procesului-verbal va cuprinde şi date privind informarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional despre dreptul de a plăti jumătate din amendă dacă amenda este plătită în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoştinţă a deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale. În cazul în care persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional recunoaşte săvîrşirea contravenţiei şi acceptă sancţiunea stabilită în procesul-verbal de către agentul constatator, procesul-verbal cu privire la contravenţie constituie actul de decizie asupra cauzei contravenţionale. *Faptul recunoaşterii contravenţiei şi al acceptării sancţiunii stabilite de către agentul constatator se consemnează în procesul-verbal cu privire la contravenţie.*

Cu referire la procesul-verbal cu privire la contravenție din speță, instanța observă că cerințele legale citate mai sus, nu au fost respectate pe deplin de către agentul constatator.

La caz, instanța de judecată atestă că în ședința de judecată, petentul a menționat că cunoaște limba de stat, doar la nivel de vorbire, și aceasta foarte vag, iar ce ține de procesul-verbal cu privire la contravenție și procesul- verbal de audiere a acestuia este scrisă în limba de stat, fapt ce confirmă că a fost întocmit de

către agentul constatator, iar la sfîrșit este făcută mențiune cu grafie chirilică, precum că *declarația este scrisă din cuvintele mele…..*

Astfel, contrar prevederilor art. 443 alin. (1) lit. g) din Codul contravențional, la audierea persoanei în privința căreia a fost pornit process contravențional cît și la întocmirea procesului- verbal cu privire la contravenție, *de către agentul constatator nu a fost asigurată prezența interpretului.*

Instanța de judecată desprinde că, ***pe procesul-verbal cu privire la contravenții nu este semnătura victimei, contrar, prevederilor art. 443 alin. (5) din Codul contravențional al RM.***

Potrivit 242 alin.(1) din Codul contravențional, încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulaţie rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalaţiilor rutiere, a altor instalaţii sau a altor bunuri ori cu cauzarea de vătămări corporale neînsemnate victimei *se sancţionează cu amendă de la 18 la 24 de unităţi convenţionale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.*

Iar conform art.243 alin.(1) părăsirea de către persoana implicată în accident rutier a locului în care s-a produs accidentul ce a cauzat consecinţele prevăzute la art.242 alin.(1), dacă fapta nu constituie infracţiune, *cu excepţia accidentului rutier documentat prin procedura de constatare amiabilă a accidentului*, prevăzută de Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de vehicule, *se sancţionează cu amendă de la 40 la 50 de unităţi convenţionale sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la 1 an, sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii pe o durată de la 20 la 40 de ore, sau cu arest contravenţional pe un termen de la 7 la 10 zile.*

La caz, instanța de judecată atestă că la pct. 16 din procesul-verbal cu privire la contravenție din 01.10.2023, la rubrica decizia agentului constatator, ***este menționat, amendă în mărime de 60 u.c echivalentul a 3000 lei în termen de 3 zile lucrătoare 1500 lei și 5 puncte de penalizare.***

Conform art. 44 alin. (1) din Codul contravenţional, în cazul în care una şi aceeaşi persoană săvîrşeşte două sau mai multe contravenţii, se aplică sancţiune pentru fiecare contravenţie în parte.

(2) Dacă persoana este declarată vinovată de săvîrşirea a două sau mai multe contravenţii, se aplică sancţiune pentru fiecare contravenţie în parte, stabilindu-se definitiv sancţiunea pentru concurs de contravenţii prin absorbţia sancţiunii mai uşoare de sancţiunea mai gravă ori prin cumulul sancţiunilor aplicate în limitele stabilite de articolul care prevede sancţiunea mai gravă.

Astfel, instanța de judecată atestă că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție, Juc Valeriu se învinuiește în baza art. 242 alin. (1) din Codul contravențional și art. 243 alin. (1) din Codul contravențional, iar de către agentul constatator, ***la stabilirea pedepsei nu a fost dispusă aplicarea prevederilor art. 44***

din Codul contravențional, fiindu-i numită eronat o pedeapsă sub formă de 60 u.c.

Totodată la punctul III din aceiași rubrică**, **este specificat de remis conform art. 36 alin. (2) CC, INSP Direcția de Patrulare Centru, cu recomandarea suspendării exercițiunii dreptului special de a conduce vehicule.

În speță, conform art. 36 alin. (2 din Codul contravențional, dacă aplicarea sancţiunii în modul prevăzut la alin.(1) condiţionează acumularea a 15 puncte de penalizare, agentul constatator, ***după aplicarea sancţiunii principale şi a punctelor de penalizare, propune suspendarea exercitării dreptului special de a conduce vehicule pe un termen de la 30 la 180 de zile, ca sancţiune complementară.***

Astfel, **conform cazierului contravențional, la data aplicării sancțiunii și anume 23.09.2023, cet. Juc Valeriu avea acumulate 7 puncte de penalizare**, fapt ce denotă încă odată că de către agentul constatator**,** ***eronat au fost aplicate prevederile Codului contravențional.***

Deci, în vederea celor expuse, se atestă că ignorarea prevederilor legale de către agentul constatator, a dus la încălcarea dreptului petiționarului la un proces echitabil, precum și încălcarea prevederilor art. 20 din Constituția RM, care prevede că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Conform art. 7 din Codul contravențional al RM persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, *cu respectarea normelor prezentului cod.*

Totodată, conform art. 440 alin. (1) din Codul contravențional al RM, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Astfel, prin prisma prevederilor legale enunțate mai sus, colectarea și administrarea probelor ține de competența agentului constatator și nicidecum de competența instanței de judecată, iar instanța de judecată judecă cauza contravențională în baza probelor prezentate de către participanții la proces.

Relevantă, este în acest caz și practica CEDO care stipulează în hotărârile sale că autoritățile trebuie să efectueze toate măsurile rezonabile și disponibile pentru a obține dovezi cu privire la evenimente, inclusiv, inter alia, declarațiile martorilor

oculari și constatări medico-legale (cauza Tanrıkulu v. Turcia [MC], nr. 23763/94, § 104, CEDO 1999-IV, și Gul și v. Turcia, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000).

Art. 442 alin. (1) din Codul contravențional al RM stipulează că procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

În acest context, instanța reține că procesul-verbal cu privire la contravenție este un act administrativ care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale ***și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționarea contravențională a persoanei trebuie să fie susținută de probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.***

La caz, abaterile admise de agentul constatator la întocmirea actelor contestate, lasă umbră asupra legalității, autenticității și veridicității lor.

Conform art. 374 din Codul contravențional al RM, prevede că procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției.

Potrivit alin.(2) art. 381 din Codul contravențional al RM, orice persoană are dreptul la examinarea și la soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de conformitate cu prezentul cod, iar în conformitate cu alin.(4), autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenționale se pot încadra în sfera cauzelor penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specificate materiei penale, printre care și prezumpția de nevinovăție, prevăzute de art.6 (2) din Convenție.

Reieșind din natura penală a contravenției, stabilită prin cauza Ziliberberg vs Moldova (01 mai 2005), în vederea asigurării unui proces echitabil conform exigențelor instituite de art.6 par.2 CEDO, agentul constatator prin prisma art.440 alin.(1) din Codul contravențional al RM și prin prisma cauzei Anușca vs Moldova (18 iulie 2010), urma să exercite o investigație completă, nepărtinitoare și obiectivă în vederea acumulării materialului probator suficient și concludent pentru stabilirea

circumstanțelor importante ale cauzei, *determinarea existenței faptei contravenționale, încadrarea juridică a faptei contravenționale și administrarea probelor invocate în apărarea sa de către ultimul.*

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. *Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: ...*în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (Ruiz Torija v. Spania, 9 decembrie 1994, § 29; Papon v. Franța (nr. 2), dec., 15 noiembrie 2001; Boldea v. România, 15 februarie 2007, § 30).

În contextul celor indicate supra, instanța atetsă că, nu poate reține alegațiile petiționarului din contestație privind faptul că nu a comis faptele imputate, or, la materialele cauzei sunt anexate probe și anume foto-tabelul care confirmă producerea impactului a autovehiculul de model „Gaz Luidor 205019", la volanul căruia se afla, cu autoturismul de marca „Renault Megane Scenic" cu nr/în MOW 612, care aparține victimei Jalba Mariana.

Mai mult ca atît, ***în ședința de judecată victima Jalba Mariana a declarat că, Juc Valeriu după producerea impactului și-a continuat deplasarea***, ***fapt confirmat de către petentul Juc Valeriu***, care a considerat că nu s-a produs nici un accident și nu a avut careva motive să se rețină la fața locului.

Totodată, omisiunile admise de agentul constatator, ridică dubii în ceia ce privește veridicitatea și autenticitatea cât și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție, *prin prisma prevederilor art. 375 din Codul contravențional al RM, și urmează a fi interpretate în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.*

În acest context, instanța de judecată constată că concluziile agentului constatator aferent vinovăției aduse, sunt fondate și în acțiunile petiționarului se întrunesc elementele constitutive ale contravențiilor prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin.(1) din Codul contravențional al RM, iar acuzarea formulată de agentul constatator, este întemeiată, ***însă în cadrul acumulării probelor de către agentul constatator au fost admise mai multe încălcări contrare prevederilor art. 443 din Codul contravențional al RM***, care este o normă imperativă și care prin prisma prevederilor art. 445 alin. (1) din Codul contravențional al RM, ***atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.***

Raportând circumstanțele speței, instanța de judecată ajunge la concluzia că, în conformitate cu art. 445 alin. (1) din Codul contravențional al RM, ***procesul-verbal și decizia de sancționare din 01 octombrie 2023 urmează a fi anulate***, pe motivele indicate mai sus.

În conformitate cu prevederile art. 394-395, 440, 443, 445, 448, 462-463 din Codul contravențional al RM, instanța de judecată,

D I S P U N E:

Se admite contestaţia depusă de către Juc Valeriu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/ nr. MAI06 082110 și a deciziei de sancționare din 01.10.2023.

Se anulează procesul-verbal cu privire la contravenție seria/ nr. MAI06 082110 din 01.10.2023 *și* decizia de sancționare emisă în baza acestuia în privința lui Juc Valeriu, prin care fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (1) și art. 243 alin.(1) Cod contravențional cu aplicarea unei pedepse în formă de amendă în mărime de 60 u.c, ce constituie suma de 3000(trei mii) lei și 5 puncte de penalizare, pe motivele expuse în partea descriptivă a prezentei hotărâri.

Hotârârea este cu drept de atac în ordine de recurs la Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Central.

Preşedintele şedinţei, judecătorul (semnătura) Viorica Severin
Copia corespunde originalului, judecător Viorica Severin